

ŞƏXSİYYƏT POZUNTULARININ İNSTAQRAM SOSIAL ŞƏBƏKƏSİ ÇƏRÇİVƏSİNDƏ TƏHLİLİ

Aytən Sabir qızı Mütəllimzadə

Bakı Dövlət Universiteti

E-mail: aytanmutallimzada@bsu.edu.az

Müasir dövrdə sosial media platformaları, xüsusilə də sosial şəbəkələr insanların həyatında mühüm yer tutur. Sosial şəbəkələr fərqli məkanlardan, uzaq məsafələrdən qısa müddət ərzində məlumat mübadiləsi aparmağa imkan verir. Sosial şəbəkələrin sayəsində "virtual ünsiyyət" kimi yeni bir ünsiyyət forması təzahür etmişdir. Keyfiyyətcə fərqli strukturu, imkanları və funksiyaları olan virtual cəmiyyət vasitəsilə müasir insanlarda virtual şəxsiyyət formalaşmış olur. Sosial şəbəkələr hal-hazırda daha çox diqqət mərkəzində olan sosial media platformalarıdır. Xüsusilə də son illərdə gənclər arasında çox sayda istifadəçiyə sahib olan sosial media platforması (sosial şəbəkə) İnstagramdır. 2022-ci il iyul hesabatında 2 milyard fəal istifadəçi kütləsi olduğu müəyyən edilmişdir [3]. İnstagram sosial şəbəkəsi son dövrlər bir sıra elm sahələrinin tədqiqat predmeti olaraq araşdırılır. Əsasən də psixoloji tədqiqatlarda sosial şəbəkələrdə virtual şəxsiyyət, "virtual mən" obrazı, şəxsiyyət pozuntuları kimi məsələlər aktuallıq kəsb edir. Şəxsiyyət pozuntusu olan insanların İnstagramda oxşar davranış reaksiyaları olur və bundan əlavə, ümumi olaraq bütün sosial şəbəkələrin şəxsiyyət pozuntusuna səbəb ola bilmək ehtimalı da mövcuddur. Yəni İnstagram sosial şəbəkəsi nümunəsində, digər sosial şəbəkələr də həm gənclərdə şəxsiyyət pozuntularını formalaşıdır bilər, həm də var olan mövcud pozuntuları dərinləşdirə bilər. Tədqiqat mövzusu olaraq bu istiqamət yeni olduğu üçün hələ ki, kifayət qədər elmi məlumatlar mövcud deyildir. İnstagram sosial şəbəkəsi son 10 ildə geniş istifadəyə verildiyi üçün, hal-hazırda hələ tamamlanmayan, davam edən elmi-psixoloji tədqiqatlar mövcuddur və bu qısa müddətdə yetərinə dəqiq öyrənilməyib. Texnologiya əsrində texnoloji yeniliklərin integrasiyası bu istiqamətdə aparılacaq tədqiqatların hələ uzun illər aktual mövzu olaraq araşdırılacağını göstərir.

Açar sözlər: şəxsiyyətin psixologiyası, şəxsiyyət pozuntuları, media psixologiya, İnstagram, sosial media, sosial şəbəkə, yeni media

GİRİŞ

İnternet global şəbəkəsinin fərdin həyatına təsir edən sosial-psixoloji hadisə kimi tarixi kifayət qədər yenidir. Lakin yeni olmasına baxmayaraq insanların şəbəkəyə cəlb olunmasının yüksək inkişaf tempi və virtual məkanın müasir cəmiyyətə artan təsiri ilə kompensasiya olunur. Bu gün sosial şəbəkələr ən çox istifadə edilən sosial media platformalarından biridir. Onların heç olmasa birində qeydiyyatda olmayan gəncləri tapmaq demək olar ki, mümkün deyil. Son illərdə sosial şəbəkələrin həm kəmiyyətində, həm də müxtəlifliyində artım olmuşdur. Sosial şəbəkələr arasında ən populyarı olan İnstagram əsasən, istifadəçilərinin fotoşəkillərini yerləşdirməsini təmin edən platforma kimi yaradılmışdır. Bu sosial şəbəkənin layihəsi San-Fransiskoda yaranıb, "Bourdn" adlanırdı [4, s. 387]. Əvvəlcə İnstagram kamera ilə təchiz olunmuş müəyyən marka (məhdud sayda) telefon sahiblərinin istifadəsi üçün nəzərdə tutulmuşdu. Bu sosial şəbəkə 2010-cu ildə geniş istifadəyə verildi və yalnız Apple istifadəçiləri üçün nəzərdə tutulmuşdu. Platformada "həştəq" (hashtag) funksiyası tətbiq olunurdu- şəklində altındakı məzmunun hansı mövzuya və ya bölməyə aid olduğunu göstərən bir növ başlıqlar (məsələn, #mənzərə, #gül və s.). Bir il sonra, 2011-ci ildə, isə fotoşəkillərin işlənməsi üçün müxtəlif funksiyaları özündə cəmləşdirən yeni təkmilləşmiş versiyası istifadəyə verildi. Daha sonra növbəti illərdə bu platformanın istifadəsinə icazə verilən avadanlıqların siyahısı genişləndi (İnstagram artıq Android əsaslı telefonlar üçün də istifadəyə verildi). Hal-hazırda, İnstagram platforması

avadanlıq növü ilə bağlı heç bir məhdudiyyət olmadan geniş istifadə olunan sosial şəbəkəyə çevrilmişdir. Həm də artıq yalnız şəkil deyil, video paylaşım etmək də mümkündür. İlk vaxtlar yalnız 30 saniyəlik videolara icazə verilirdi, indi isə paylaşım olaraq 60 saniyəlik videolar və bir neçə dəqiqə (həm də saat) videolar (“reels”, “IGTV”), hekayə (“story”) bölümündə qısamüddətli paylaşımalar və canlı yayım etmək, ictimai göndərmək kimi çoxlu funksiyalar mövcuddur. Yeganə məhdudiyyət yaşıdır, lakin bu kvalifikasiya çox aşağıdır, 13 yaşdan yuxarı istənilən şəxs platformanın istifadəçisi ola bilər.

ƏSAS HİSSƏ

İNSTAQRAM SOSIAL ŞƏBƏKƏSİNİN MAHIYƏTİ. Bu sosial şəbəkənin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, istifadəçilər öz paylaşımalarını yerləşdirir, başqalarının paylaşımalarına, həm dostlarının, həm də sadəcə günün ən populyar paylaşımalarına baxır, həmçinin onları bəyənir və şərh yazı bilər. Platformada paylaşılan şəkillərin məzmunu ilə bağlı məhdudiyyətlər var: aqressiya və zorakılıq təbliğ edən materiallar, çılpq insan şəkilləri, həssas insanlara mənfi təsiri ola biləcək paylaşımalar yerləşdirilə bilməz. Bununla belə, istifadəçilər arasında şərhlər və qarşılıqlı əlaqə üzərində heç bir nəzarət yoxdur. Nəticə olaraq da hal-hazırda İnstagram məşhur sosial şəbəkəyə çevrilmişdir.

Psixoloji nöqteyi-nəzərdən, hər hansı digər sosial şəbəkə kimi İnstagram da qarşılıqlı əlaqə sisteminə əsaslanır. Bundan əlavə, fikrimizcə, o, başqa şəbəkələrdən fərqli olaraq çoxfunksiyalı və istifadəsi rahat olduğu üçün daha çox şəxsiyyətin özünü təqdim etmək istəyinə töhfə verir. İnstagram hesabında paylaşılan şəkil, video və yazılar müəllifin şəxsiyyəti haqqında çoxsaylı məlumat əldə etməyə imkan verir. Xüsusilə də bloqerlərin paylaşımaları hər kəsə açıq olduğu üçün onların səhifələrini təhlil etmək daha əlçatandır. Belə ki, İnstagram sosial şəbəkəsi istifadəçilərinin şəxsiyyət quruluşunu əks etdirir. İnstagram sosial şəbəkəsində şəxsiyyət pozuntularına əsasən istifadəçinin platformadakı davranışını da təhlil etmək mümkündür. Hətta rus psixoloqu Anna Moiseva İnstagram sosial şəbəkəsində uzun müddət bloqerlərin paylaşımalarının psixoloji təhlilini aparmış və onların əsas psixotiplərini də müəyyən etmişdir.

ŞƏXSİYYƏT POZUNTULARI. İnsan biopsixososial varlıqdır. Şəxsiyyət həm bioloji quruluş, mənəvi dəyərlər və sosial qarşılıqlı əlaqə nəticəsində fərdin həyatda özünü üzə çıxarma tərzidir, həm də insanı digər fərdlərdən fərqləndirən, davamlılıq göstərən davranış xüsusiyyətləridir. Şəxsiyyət pozuntuları fərdin emosional, sosial və işgüzar münasibətlərində təkrarlanan ziddiyyətlər, boşluq hissi, özünə və ya ətrafına qarşı dağıdıcı davranışlar, çarəsizlik kimi bir çox problemlərə səbəb ola bilər. Həmçinin bir çox psixiatrik pozulmaların formalaşmasına zəmin yarada bilər.

DSMV-də şəxsiyyət pozuntularının A, B və C olmaqla, üç qrup üzrə təsnif edilən 10 növü qeyd edilir [2, s. 649].

A qrupu (qəribə və qeyri-ənənəvi): Paranoid, şizoid və şizotipal.

B qrupu (hərəkətli və qeyri-sabit): Antisosial, narsistik, isterik və sərhəd (borderline) tip.

C qrupu (narahat və həyəcanlı): Çəkinən, asılı və obsesiv-kompulsiv.

Şəxsiyyət pozuntuları elmi araşdırmadan daha çox tarixi prosesdə müşahidə ilə müəyyən edilmişdir. Şəxsiyyət pozuntularını bir-birindən ayırarkən kəskin sərhədlər çəkmə, həmçinin aydın neyrofizioloji təriflər vermək mümkün deyil. DSMV-də şəxsiyyət pozuntuları diaqnostika və müşahidələrlə mümkün qədər ayırmağa çalışılıb, lakin hələ də böyük çatışmazlıqlar və boşluqlar var.

ŞƏXSİYYƏT POZUNTULARI VƏ İNSTAQRAM. Müasir dövrdə sosial media platformalarının inkişaf etməsinin əsas diqqət cəhəti insanların özlərini təsdiq etmək üçün yeni “əlverişli” mühit tapmasıdır. Belə ki, sosial şəbəkələr qısa müddət ərzində çox sayda insanın diqqətini cəkmək, məşhurlaşmaq və ən əsası da olmadığı biri kimi davranmağa şərait yaradır. Gənclər sosial şəbəkələrdə daha çox olmaq istədikləri “İdeal Mən” obrazını yaradırlar. Belə olan hal ilk vaxtlar xoşagəlimli və rahatlaşdırıcı təsir yaratsa da, bir müddət sonra “İdeal Mən” və “Real Mən” arasındakı uçurum daha da artır və bu zaman şəxsiyyətin deqradasiyası da qaçınılmaz olur.

Şəxsiyyət pozuntuları olan insanlar sosial şəbəkələrdə bənzər üslubda paylaşımlar edirlər. Yəni çox zaman ortaqlar psixoloji problemlər, yaxın və oxşar məzmunlu paylaşımlarla müəyyən edilə bilər. İntaqram sosial şəbəkəsində şəxsiyyət pozuntularının bir neçəsinin ətraflı təhlili aşağıda qeyd edilmişdir.

Narsist tip. Narsist şəxsiyyətlər daxilində olan güclü dəyərsizlik hissi səbəbiylə onları dəyərli edəcək konkret məzmun axtarırlar. Çünki onların təsdiq olunmağa daimi ehtiyacları olur. Narsist şəxs üçün İntaqram hesabında "bəyənmə" və "izləyici" sayı böyük əhəmiyyət kəsb edir. Onlar paylaşımlarına gələn "bəyənmə" sayı üçün sevinirlər. İntaqramın "hekayə" bölməsində yalnız diqqət cəkcəyinə inandıqları paylaşımları yerləşdirirlər. Başqalarının gözündə dəyərli hiss etmək, onların öz gözlərində dəyərini artırır. İntaqramda sintetik (süni) əlaqə şəbəkəsi narsistlərə səmimi gəlir. Çünki onlar heç vaxt həqiqi və saf dostluq əlaqəsini yaşamayıblar.

Bu insanlar "ya hər şey və ya heç nə" prinsipi ilə düşündükləri üçün paylaşımlarından əmin olmadan kütləyə təqdim etməyə cəkinirlər. Bəzən isə bu şəxslərin hesablarında az, lakin yaxşı düşünülmüş paylaşımlar olur. Paylaşımlarının altında bəyənmədikləri şərh yazılırsa, şərh dərhal silirlər, hətta bir çox hallarda həmin şəxsi də qara siyahıya əlavə edirlər.

Narsist şəxslərin İntaqram dünyası yaratdıqları saxta obraz üçün əlverişli mühitdir. Onlar özlərini virtual mühitdə istədikləri kimi təqdim edə bilirlər. Ən pisi də odur ki, zaman keçdikcə özləri də buna inanırlar. İntaqram səhifəsi ilə real həyatındakı vəziyyəti arasında uçurum olan bir çox insanlar vardır.

Narsist şəxslərin səhifələrində çox vaxt yalnız öz "selfi"ləri olur. Bu insanlar özlərini nümayiş etmək, diqqət mərkəzində olmaq istəyirlər, hətta buna ehtiyacı olduqlarını hiss edirlər. Çünki erkən uşaqlıqda onları belə desək, "görməyiblər", yəni lazımı diqqət və qayğıyı ala bilməyiblər.

Gizli narsistik xüsusiyyətləri olan şəxslər isə kimisə ideallaşıdır və onu nümayişkar şəkildə daim tərifləyə bilirlər: "Sevgilimlə istirahətdə", "Çox xoşbəxt olduğum gün", "Xoşbəxt ailəm" və s. Bəzi narsistlər hər anlarını İntaqramda paylaşırlar. Hesablarında hekayə hissəsi həmişə dolu olur.

Narsist şəxsiyyətlər özlərini başqaları ilə müqayisə edə və bəzən depressiyaya düşə bilirlər. Narsistlər davamlı olaraq kimisə tənqid edir, müəyyən səhifələrin altında mənfi şərhlər yazırlar. Onlar digər şəxslərin paylaşımlarında həmişə səhv nələrisə axtarmağı sevir. Narsistlər çox qısqancdırlar. Onlar usta "stalker"lərdilər (saxta hesab açaraq maraqlandıqları şəxslərin səhifələrinə baxan, çox zaman mənfi şərhlər yazan və ya sadəcə səssiz şəkildə izləyən şəxslər). Digər şəxslərin səhifələrini müntəzəm olaraq saxta hesablar ilə izləyirlər, çünki açıq şəkildə şəxsi hesabları ilə izləyib öz "qürurlarını" qırmaq istəyirlər.

Sərhəd ("borderline") tip. Bu insanların ən böyük qorxusu yalnızlıqdır. Onlar İntaqram platformasından özlərinə tərəfdaş tapmaq vasitəsi kimi istifadə edə bilirlər. Emosional vəziyyətləri qeyri-müəyyən olduğu üçün bir gün hesablarını bağlayırlar, sonra isə növbəti dəfə yenidən açırlar. Eyni şey məxfiliyə də aiddir, bəzən hesabları hər kəsə açıq olur, bəzən isə qapalı saxlayırlar. Adətən onların paylaşımları çox cəlbedici olur. Təbii ki, yaxınları bu paylaşımları bəyənməsələr, mənfi şərh yazsalar dərhal siləcəklər.

Əgər kimsə onları əsəbiləşdirsə, İntaqram vasitəsilə qəzəblərini ifadə edə bilirlər. Belə olan halda radikal məzmun hazırlayırlar, paylaşımın açıqlama hissəsində əsaslı bəyanat verirlər. Bu tip şəxslər həm də narsist insanlar kimi usta "stalker" ola bilirlər.

Şizoid tip. Adətən şizoid şəxslərin İntaqram hesabları olmur. Onlara real həyatda tanıdığı adamlar ilə dostluq etmək belə çətin olduğu halda, onların İntaqramda kiminləsə tanışlıq etməsi, insanların onu izləməsi biraz çətin işdir. Kənar şəxslər onları "qərribə" və "əcaib" hesab edir [1, s. 86]. İntaqram hesabları olsa belə, onlar çox az adamı izləyirlər. Həmçinin öz izləyicilərini artırmağı da sevmirlər (cəkinirlər). Daha çox yaradıcı və bədii hesabları izləyirlər.

Xarici dünya şizoid şəxslər üçün təhlükəsiz hesab edilmir. Bu səbəbdən, onlar mümkün qədər digər istifadəçilərlə ünsiyyət qurmamağa meyllidirlər. Bəzən kim olduqları bilinməsin deyər fərqli

ad ilə saxta hesab açılır. Onlar digər istifadəçilərin sərhədlərinə çox hörmətlə yanaşırlar. Heç kimin İntaqram hesabını ələ keçirməyə çalışmırlar, heç kimə şərh yazmırlar.

Paranoid tip. Bu şəxsiyyət pozuntusuna sahib şəxslər kənar şəxslərin nəzərində qapalı, qeyri-səmimi və özlərindən razı kimi tanınırlar [1, s. 85]. Digər şəxslərə güvənməkdə çətinlik çəkirlər, ona görə də onların hesabları adətən qapalı olur. Şəxsi məlumatlarını verməməyə və hesablarında şəkil qoymamağa çalışırlar. Onlar şəxsi şəkillərindən zərərli məqsədlər üçün istifadə olunacağından qorxurlar. Həmçinin qorunma sistemləri də həm telefonlarında, həm də sosial şəbəkə hesablarında güclü olur (üz tanıma, ikili təsdiq etmə, əl izi və s.).

Depressiv tip. Bu insanlar nifrət və tənqidlərini kənara deyil, özlərinə yönəldirlər. Bu hal sosial şəbəkə hesablarındakı paylaşımlarında da öz əksini tapır. Günahkarlıq hissi, həyatdan narazılıq, dramatik şəkillər və s. kimi paylaşımlar edirlər. Adətən xeyirxah və yardımsevər insanlardır. Sahibsiz küçə heyvanlarına qulluq etmək, sığınacaq axtarmaq, yardım məzmunlu yazıları paylaşmaq onlar üçün əvəzolunmazdır. Özlərini digər istifadəçilərlə müqayisə edir və özlərini qeyri-kafi hiss edirlər. Çox zaman özlərindən narazı olurlar, şəxsi şəkil və videolar az paylaşırlar. Əsasən qısa sözlər paylaşırlar, həyatda alınan dərsəri, fəlsəfi fikirləri, həyatın mənasını və s. kimi məlumatları tez-tez paylaşırlar.

Obsessiv-Kompulsiv tip. Bu tip şəxslərin sosial şəbəkələrdə paylaşımları mükəmməl olmalıdır. Cüzi də olsa bəyənmədiyi bir detal olsa, o şəkli, videonu paylaşım edib yerləşdirilə bilməz. Bəzən yazının şərh qismində nə yazacaqlarını düşünmək üçün saatlarla fikirləşirlər. Onlar hər sözdən, hər şeydən əmin və dəqiq olmaq istəyirlər. Paylaşımlarına böyük ümidlər bəsləyirlər. Bu gözləntiləri yerinə yetirə bilmədikdə özlərini günahkar hiss edirlər. Prinsipləri belədir- ya qaydalara uyğun oynamaq və ya heç oynamamaq. Onlar mütəmadi olaraq paylaşımlar etməyə çalışırlar, ya da ümumiyyətlə paylaşım etmirlər. Paylaşımlarını hər gün eyni vaxtda etməyə çalışırlar, həmin vaxt keçmiş olsa paylaşım etmirlər.

İsterik tip. İsterik şəxslər fəaliyyətləri ilə diqqət cəlb etməyə çalışırlar, yaxşı artistlik məharətləri olur [1, s. 89]. Bu insanlar güclü şəkildə sevgiyə, diqqətə, qayğıya ehtiyac duyurlar. Bu səbəbdən onların paylaşımları da bu ehtiyaclarını qarşılamaq üçündür. Hər zaman cazibədar, xoşagəlimli və diqqət çəkən paylaşımlar yerləşdirirlər. Klinikada, sistem altında, iynə vuranda, əli-ayağı əziləndə və s. hallarda diqqət cəlb etmək üçün paylaşım edirlər (hər kəsin onlarla maraqlanmaqlarını istədikləri üçün). Daha çox kreativ və fərqli paylaşımlar edirlər. Hamı kimi olmaq istəmirlər, fərqli olmaq və diqqət cəlb etmək üçün çalışırlar.

YEKUN NƏTİCƏ

Sosial media son illərdə milyonlarla istifadəçinin gündən-günə artması ilə getdikcə populyarlaşır. Bununla belə, insanlar üz-üzə ünsiyyət əvəzinə bu cür virtual ünsiyyət vasitələrindən istifadə etməyə üstünlük verirlər. Sosial medianın problemlili istifadəsi və onun psixopatologiya ilə əlaqəsi getdikcə daha çox narahatlıq doğurur. Sosial şəbəkə istifadəsinin müxtəlif psixoloji aspektləri bildirilmişdir. Bəzi tədqiqatlar sosial şəbəkələrin insanları daha yaxşı hiss etdirə biləcəyini bildirsə də (yəni daha xoşbəxt, daha az depressiya və narahatçılıq hissi, daha yüksək sosial dəstək və həyatdan məmnunluq hissi), digərləri bunun insanın psixoloji rifahına mənfi təsir göstərə biləcəyini bildirir. İntaqram insanlara təhrif olunmuş reallıq hissi verir ki, burada münasibətlər əslində olduğundan daha emosional görünə bilər və bu da illuziya ilə bağlı şəxsiyyət pozuntusunun simptomlarını artırır. İntaqrama əsaslanan dostluqlar real həyatdakı dostluqlarla eyni olmaya bilər. Bu, onların daha az əhəmiyyətli dostluqlar olduğu anlamına gəlmir, lakin İntaqram vasitəsilə formalaşan dostluqlar saxta yaxınlıq mənasında mövcud olma riski altındadır. Şəxsiyyət pozuntusu olan insanlar üçün İntaqram mövcud pozuntunun əsas əlamətlərini gücləndirib daha da ağırlaşdırır bilər. Diqqət axtarışı sosial mediada ən çox ehtiyac olunan haldır və əksər insanlar üçün zərərsiz ola bilər, lakin şəxsiyyət pozuntusu və ya buna meyilli insanlar üçün psixoloji cəhətdən zərərli mühitdir. İntaqram insanlara izləyicilərdən onlara “psixoloji mükafatlar” verən şəkillər yükləmək şansı verməklə, fiziki gö-

rünüsləri ilə davamlı olaraq diqqəti cəlb etməyə imkan verə bilər. Məsələn, bu əksər insanlar üçün zərərsiz ola bilər, lakin iştirak şəxsiyyət üçün heç də yaxşı hal deyil. Instagram bir sıra kontekstdə daha az zərərli (müasir gənclər doğru yöntəmlər ilə buradan qazanc mənbəyi kimi istifadə edə bilərlər), zərərsiz kontekstlərdə davam edilərsə, psixopatoloji ola bilən əlamətləri zəiflədə bilər (elmi, maarifləndirici, yaradıcı və məlumat almaq məqsədilə istifadə edilərsə). Təqdim edilən məqalədə şəxsiyyət pozuntusu olan şəxslərin Instagram hesablarında davranış reaksiyaları müşahidə edilərək təhlil edilmişdir.

ƏDƏBİYYAT

1. İsmayılov, N.V., İsmayılov, F.N. Tibbi psixologiya və psixoterapiya / N.V.İsmayılov, F.N.İsmayılov. – Bakı: CBS, – 2008. – 416 s.
2. Diagnostic and statistical manual of mental disorders fifth edition (DSM-5TM) / tərt. ed., American Psychiatric Association-Washington: American Psychiatric Publishing, – 2013. – 970 p.
3. Kemp, S. Digital 2022: July global statshot report: [Electronic resource] / – July 21, 2022. URL: <https://datareportal.com/reports/digital-2022-july-global-statshot>
4. Козлова, Н.С. Социальная сеть «Инстаграм» как социально-психологическое явление // Молодой учёный, – 2014, – с. 387-390.

ANALYSIS OF PERSONALITY DISORDERS IN INSTAGRAM SOCIAL NETWORK FRAMEWORK

A.S. Mutallimzada

In modern times, social media platforms, especially social networks, have an important place in people's lives. Social networks allow the exchange of information from different locations and over long distances in a short time. Thanks to social networks, a new form of communication such as "virtual communication" has emerged. A virtual personality is formed in modern people through a virtual society with a qualitatively different structure, abilities and functions. Social networks are currently the most focused social media platform. Instagram is a social media platform (social network) that has a large number of users, especially among young people, in recent years. In the July 2022 report, it was determined that it has 2 billion active users. The Instagram social network has recently been studied as a research topic in a number of scientific fields. Basically, in psychological research, topics such as virtual identity, "virtual self" image, personality disorders in social networks are in question. People with personality disorders have similar behavioral responses on Instagram, and all social networks in general are also likely to cause personality disorders. In other words, in the example of the Instagram social network, other social networks can create identity disorders in young people and deepen existing disorders. Since this direction is new as a research subject, there is still not enough scientific information available. Since Instagram as a social network has been widely used in the last 10 years, scientific and psychological studies that have not been completed and adequately studied in this short time continue. The integration of technological innovations into the age of technology shows that research in this direction will be investigated as a current issue for many years.

Keywords: *personality psychology, personality disorders, media psychology, Instagram, social media, social network, new media*

АНАЛИЗ ЛИЧНОСТНЫХ РАССТРОЙСТВ В РАМКАХ СОЦИАЛЬНОЙ СЕТИ INSTAGRAM

А.С. Муталлимзада

В современное время социальные сети занимают важное место в жизни людей. Социальные сети позволяют обмениваться информацией из разных мест и на большие расстояния за короткий промежуток времени. Благодаря социальным сетям появилась такая новая форма общения, как «виртуальное общение». Виртуальная личность формируется у современных людей через виртуальное общество с качественно иной структурой, возможностями и функциями. Социальные сети – это виртуальные платформы, которые в настоящее время находятся в центре внимания. Instagram – это социальная сеть, которая имеет большое количество пользователей, особенно среди молодежи в последние годы. В отчете за июль 2022 года было определено, что активных пользователей было 2 миллиарда. Социальная сеть Instagram в последнее время изучается как объект исследования в ряде научных областей. В основном в психологических исследованиях актуальны такие вопросы, как виртуальная идентичность, образ «виртуального Я», расстройства личности в социальных сетях. Люди с расстройствами личности имеют схожие поведенческие реакции на Instagram, а также существует вероятность того, что все социальные сети в целом могут вызывать расстройства личности. То есть на примере социальной сети Instagram другие социальные сети могут формировать расстройства идентичности у молодых людей и углублять имеющиеся расстройства. Поскольку это направление является новым как тема исследования, доступной научной информации пока недостаточно. Поскольку в последние 10 лет социальная сеть Instagram получила широкое распространение, за этот короткий промежуток времени продолжаются научные и психологические исследования, которые еще не завершены и недостаточно изучены. Интеграция технологических новшеств в век технологий показывает, что исследования, которые будут проводиться в этом направлении, будут исследоваться как актуальная тема еще долгие годы.

Ключевые слова: *психология личности, расстройства личности, медиapsихология, Instagram, социальные медиа, социальная сеть, новые медиа*